

Spis treści

Wstęp	9
-------	---

ROZDZIAŁ 1

Charakterystyka systemu rodzinnego	14
------------------------------------	----

1.1. Rodzina – podstawowe środowisko rozwoju człowieka	14
1.1.1. Socjologiczne ujęcie rodziny	15
1.1.2. Psychologiczne ujęcie rodziny	21
1.2. Relacje rodzinne i ich rola w procesie rozwoju dziecka	25
1.3. Systemowa koncepcja rodziny	29
1.3.1. Ogólna teoria systemów	29
1.3.2. Systemowe modele funkcjonowania rodziny	33
1.4. Funkcje, zadania i strategie rodzinne	45
1.4.1. Zadania i strategie dotyczące tożsamości	48
1.4.2. Zadania i strategie dotyczące kontroli	51
1.4.3. Zadania i strategie dotyczące spójności	52
1.4.4. Zadania i strategie dotyczące komunikacji	54
1.5. Rola środowiska rodzinnego w procesie socjalizacji dziecka	57
1.5.1. Transmisja międzypokoleniowa – definicje i mechanizmy	59
1.5.2. Determnanty transmisji międzypokoleniowej	63
1.5.3. Poziom społecznienia a transmisja międzypokoleniowa	67

ROZDZIAŁ 2

Problematyka jedynactwa w literaturze	70
2.1. Jedynactwo – zjawisko aktualne i jego przyczyny	70
2.2. Specyfika sytuacji rodzinnej jedynaków	75
2.3. Postawy rodziców wobec jedynaków w świetle badań	79
2.4. Badania na temat jedynaków w literaturze	82

ROZDZIAŁ 3

Metodologiczne założenia badań własnych	90
3.1. Pytania i hipotezy badawcze	90
3.2. Charakterystyka zastosowanych narzędzi pomiarowych	93
3.2.1. Kalifornijski Inwentarz Psychologiczny (CPI) H.G. Gougha	93
3.2.2. Kwestionariusz Relacji Rodzinnych (KRR) M. Plopy i P. Połomskiego	94
3.3. Plan statystycznej analizy	95
3.4. Charakterystyka badanej grupy	96
3.5. Procedura badania	97

ROZDZIAŁ 4

Jedynacy – społeczne funkcjonowanie i relacje w systemie rodzinnym z uwzględnieniem płci	99
4.1. Społeczne funkcjonowanie jedynaków i jedynaczek w kontekście wyników badania Inwentarzem CPI	99
4.2. Relacje w rodzinach jedynaków i jedynaczek w kontekście wyników badania Kwestionariuszem KRR	104

ROZDZIAŁ 5

Jedynacy a osoby mające rodzeństwo – społeczne funkcjonowanie i relacje w systemie rodzinnym z uwzględnieniem płci	110
5.1. Społeczne funkcjonowanie jedynaków i osób mających rodzeństwo w kontekście wyników badania Inwentarzem CPI	110
5.1.1. Społeczne funkcjonowanie mężczyzn jedynaków i mających rodzeństwo w kontekście wyników badania Inwentarzem CPI	115
5.1.2. Społeczne funkcjonowanie kobiet jedynaczek i mających rodzeństwo w kontekście wyników badania Inwentarzem CPI	118
5.1.3. Podsumowanie wyników badania jedynaków i osób mających rodzeństwo Inwentarzem CPI	121
5.2. Relacje w rodzinach jedynaków i osób mających rodzeństwo w kontekście wyników badania Kwestionariuszem KRR	122
5.2.1. Relacje w rodzinach mężczyzn jedynaków i mających rodzeństwo w kontekście wyników badania Kwestionariuszem KRR	128
5.2.2. Relacje w rodzinach kobiet jedynaczek i mających rodzeństwo w kontekście wyników badania Kwestionariuszem KRR	132
5.2.3. Podsumowanie wyników badania jedynaków i osób mających rodzeństwo Kwestionariuszem KRR	137

ROZDZIAŁ 6

Rodzinne predyktory aspektów społecznego funkcjonowania wśród jedynaków i osób mających rodzeństwo z uwzględnieniem płci	139
6.1. Relacje w systemie rodzinnym a społeczne funkcjonowanie jedynaków i jedynaczek	139
6.2. Relacje w systemie rodzinnym a społeczne funkcjonowanie kobiet i mężczyzn mających rodzeństwo	147
6.3. Pośrednicząca rola systemu rodzinnego w relacji liczby rodzeństwa i aspektów funkcjonowania społecznego	164

ROZDZIAŁ 7

Wnioski końcowe i dyskusja wyników	170
7.1. Społeczne funkcjonowanie jedynaków i jedynaczek	170
7.2. Relacje w rodzinach jedynaków i jedynaczek	171
7.3. Społeczne funkcjonowanie jedynaków i osób mających rodzeństwo	172
7.4. Relacje w rodzinach jedynaków i osób mających rodzeństwo	173
7.5. Relacje w systemie rodzinnym a społeczne funkcjonowanie jedynaków i jedynaczek	174
7.6. Relacje w systemie rodzinnym a funkcjonowanie społeczne kobiet i mężczyzn mających rodzeństwo	175
7.7. Pośredniczące znaczenie relacji z rodzicami w zakresie roli liczby rodzeństwa w rozwoju i poziomie wybranych kompetencji społecznych	177
7.8. Dyskusja wyników	177
Zakończenie	184
Bibliografia	187
Wykaz tabel i rysunków	194